

CONCEPT

CONTROLEPROTOCOL

2022

Inhoudsopgave

1.	Rapport in het kort	3
1.1	Woord vooraf	3
1.2	Accountant	3
1.3	De controleverklaring	3
1.4	Doelstellingen controleprotocol	3
1.5	Rechtmatigheidsverantwoording vanaf begrotingsjaar 2023	4
2.	Inleiding	5
2.1	Algemene uitgangspunten voor de controle (getrouwheid én rechtmatigheid)	5
2.2	Goedkeurings- en rapporteringstoleranties	5
2.2.1	Algemeen	5
2.2.2	Goedkeuringstolerantie	5
2.2.3	Rapporteringstolerantie	6
2.3	Normstelling rechtmatigheid en reikwijdte accountantscontrole	6
2.3.1	Algemeen	6
2.3.2	Het begrotingscriterium	6
2.3.3	Het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (m&o-criterium)	6
2.3.4	Het voorwaarden criterium	7
2.4	Single information single audit (sisa)	7
2.5	Specifieke aandachtspunten controle	7
2.6	Communicatiemomenten	7
3.	Advies	8
3.1	Conclusie	8
4.	Achtergrondinformatie en argumentatie	9
5.	Bijlagen	10
5.1	Het normenkader	10

1. Rapport in het kort

1.1 Woord vooraf

Sinds een aantal jaar hanteert de accountantsbranche niet meer de term accountantsverklaring, maar controleverklaring. De laatstgenoemde term is nog niet in alle wetgeving verwerkt. In dit stuk is, om het leesbaar te houden, enkel de term controleverklaring gebruikt.

Vorig jaar hebben we aangegeven dat de rechtmatigheidsverantwoording per begrotingsjaar 2022 ingevoerd zou gaan worden. Op 25 mei 2022 is het wetsvoorstel hiervoor behandeld in de Tweede Kamer en op 31 mei is dit wetsvoorstel met een ruime meerderheid aangenomen. De vervolgstap is dat de Eerste Kamer het wetsvoorstel zal behandelen en de onderliggende regelgeving moet worden aangepast. Omdat het relatief lang heeft geduurd, voordat het voorstel behandeld kon worden heeft de minister besloten om de rechtmatigheidsverantwoording een jaar later pas in te laten gaan. Dit betekent dat over het jaar 2022 de controle nog gelijk zal zijn aan voorgaande jaren.

1.2 Accountant

In artikel 213 lid 2 gemeentewet wordt gesteld dat de raad een accountant benoemt die is belast met de controle van de jaarrekening van de gemeente en dat deze jaarlijks een controleverklaring en een accountantsverslag afgeeft.

Lid 1 van art. 213 gemeentewet regelt dat de raad regels vaststelt voor de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie. Deze regels zijn voor onze gemeente opgenomen in de op 3 maart 2011 vastgestelde Controleverordening.

In de af te geven Controleverklaring geeft de accountant aan of:

- a. de jaarrekening een getrouw beeld geeft van zowel de baten en lasten als de grootte en samenstelling van het vermogen;
- b. de baten en lasten en de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen;
- c. de jaarrekening is opemaakt in overeenstemming met dat wat is opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en
- d. het jaarverslag met de jaarrekening verenigbaar is.

In het accountantsverslag rapporteert de accountant zijn opmerkingen over:

- a. of de inrichting van het financiële beheer en van de financiële organisatie zodanig is dat een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk is en
- b. eventuele onrechtmatigheden met mogelijke financiële risico's/consequenties in de jaarrekening.

1.3 De controleverklaring

De accountant kan vier soorten controleverklaringen afgeven, nl.:

- een goedkeurende verklaring;
- een verklaring met beperking;
- een verklaring met oordeelsonthouding;
- een afkeurende verklaring.

De soort verklaring die de accountant afgeeft is afhankelijk van de hoeveelheid gevonden fouten en onzekerheden.

Een controleverklaring bestaat uit twee onderdelen. Het eerste deel van de verklaring gaat over de getrouwheid. Bij dit onderdeel doet de accountant een uitspraak over of de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de activa en passiva in overeenstemming zijn met dat wat in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (Bbv) staat. Het tweede deel van de verklaring gaat over de rechtmatigheid. Hier geeft de accountant een antwoord op de vraag of de verantwoorde baten en lasten en mutaties in de balans in overeenstemming met de begroting en de relevante wet- en regelgeving tot stand zijn gekomen.

1.4 Doelstellingen controleprotocol

Op basis van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden stelt de raad nadere regels vast over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normen en daarbij te gebruiken goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening 2022. Dit gebeurt in een jaarlijks vast te stellen controleprotocol.

1.5 Rechtmatigheidsverantwoording vanaf begrotingsjaar 2023

Vanaf begrotingsjaar 2023 vindt er een verandering plaats in de verantwoordelijkheden met betrekking tot de rechtmatigheid van de jaarrekening van gemeenten. De accountant is dan niet langer degene die vaststelt of de gemeente in lijn met de wet- en regelgeving handelt maar het college van burgemeester en wethouders zal dit moeten doen. Wat dit voor onze organisatie betekent en wat er nog geregeld moet worden hiervoor, is begin 2021 gedeeld met het college en de raad.

Voorafgaand aan de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording zullen de toleranties voor fouten en onduidelijkheden vastgesteld moeten worden door de raad en zullen een aantal verordeningen op onderdelen moeten worden aangepast. Verwachting is dat dit in de eerste helft van 2023 zal worden aangeboden aan de raad.

2. Inleiding

2.1 Algemene uitgangspunten voor de controle (getrouwheid én rechtmatigheid)

De controle van de accountant richt zich op het geven van een oordeel over:

- ✓ of de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de grootte en samenstelling van het vermogen (activa en passiva) een getrouw beeld geeft;
- ✓ of de baten en lasten en de mutaties van de balansposten rechtmatig tot stand zijn gekomen en in overeenstemming zijn met de begroting en de van toepassing zijnde wettelijke regelingen (inclusief gemeentelijke verordeningen);
- ✓ of de jaarrekening is opgemaakt in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (Bbv);
- ✓ of het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening.

Naast de hiervoor genoemde regelgeving zijn er meer regels die de accountant bij zijn controle in acht moet nemen. Het gaat hier om de regels die staan in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden en de controle- en overige standaarden van het NBA¹. Ook de richtinggevende uitspraken en adviezen van de Commissie Bbv² zijn onderwerpen van de controle.

2.2 Goedkeurings- en rapporteringstoleranties

2.2.1 Algemeen

De accountant controleert zodanig dat hij voldoende zekerheid krijgt over:

- ✓ het getrouwe beeld van de jaarrekening;
- ✓ de rechtmatigheid van de verantwoorde baten en lasten en balansmutaties en
- ✓ de financiële beheershandelingen met een belang groter dan de vastgestelde goedkeuringstolerantie.

Met andere woorden: de accountant accepteert bij zijn controle bepaalde toleranties en richt zijn controle daar op in. Dit betekent dat de accountantscontrole is gericht op het ontdekken van belangrijke fouten door middel van risicoanalyses, vastgestelde toleranties, statische deelwaarnemingen en extrapolaties.

2.2.2 Goedkeuringstolerantie

In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden staan minimumeisen voor de bij de controle te hanteren goedkeuringstoleranties. De raad mag deze toleranties alleen verder aanscherpen. Als wordt afgeweken van de goedkeuringstoleranties zoals opgenomen in dit besluit licht de accountant dit toe in zijn controleverklaring.

De minimumeisen van de goedkeuringstolerantie zijn:

<i>Goedkeuringstolerantie</i>	<i>Goedkeurende verklaring</i>	<i>Verklaring met beperking</i>	<i>Oordeel onthoudende verklaring</i>	<i>Afkeurende verklaring</i>
<i>Fouten in de jaarrekening (% van de lasten)</i>	$\leq 1\%$	$> 1\%$, maar $< 3\%$	-	$\geq 3\%$
<i>Onzekerheden in de controle (% van de lasten)</i>	$\leq 3\%$	$> 3\%$, maar $< 10\%$	$\geq 10\%$	-

De goedkeuringstolerantie bepaalt het oordeel van de accountant en de daaruit voortvloeiende soort controleverklaring. Gezien de uitkomsten van de accountantscontrole van voorgaande jaren zijn er voor ons geen redenen om af te wijken van de goedkeuringstoleranties zoals genoemd in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden.

De totale lasten van de begroting 2022 zijn ruim € 287 miljoen (zie bijlage 1). De hiervoor genoemde percentages houden in dat aan fouten een totaal van ruim € 2,87 miljoen en een totaal aan onzekerheden van ca. € 8,61 miljoen een goedkeurende controleverklaring niet in de weg staat.

¹ Nederlandse Beroepsorganisatie voor Accountants.

² De gemeentewet schrijft voor dat elke gemeente jaarlijks begrotings- en verantwoordingsstukken moet opstellen. Het Besluit begroting en verantwoording (Bbv) bevat de regelgeving daarvoor. In het Bbv is opgenomen dat er een commissie voor het Besluit begroting en verantwoording (commissie Bbv) is met als taak er voor te zorgen dat het Bbv eenduidig wordt uitgevoerd en toegepast.

Naast deze kwantitatieve beoordeling oordeelt de accountant ook de kwaliteit. Als de accountant van oordeel is dat de kwaliteit van de (administratieve) organisatie onvoldoende is kan hij tot het besluit komen om geen goedkeurende verklaring af te geven.

2.2.3 Rapporteringstolerantie

De rapporteringstolerantie is een bedrag dat maximaal gelijk is aan de bedragen genoemd bij de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van de rapporteringstolerantie neemt de accountant dit op in zijn accountantsverslag. Een lagere rapporteringstolerantie dan de goedkeuringstolerantie leidt voor de accountant enkel tot een uitgebreidere rapportage in zijn accountantsverslag.

Voor 2022 wordt voorgesteld om aan te sluiten bij de tolerantie die de accountant hanteert, deze is gebaseerd op de materialiteit die geldt voor onze gemeente. De rapporteringstolerantie zal in de buurt van de € 150.000 liggen.

2.3 Normstelling rechtmatigheid en reikwijdte accountantscontrole

2.3.1 Algemeen

De accountantscontrole op rechtmatigheid voor 2022 maakt gebruik van het normenkader zoals vastgelegd in dit controleprotocol. Dit kader bestaat uit voor de accountantscontrole relevante wetgeving van hogere overheden en die van onze gemeente zelf (verordeningen), wat gericht is op de volgende rechtmatigheidscriteria:

- ✓ het begrotingscriterium;
- ✓ het misbruik en oneigenlijk gebruikscriterium;
- ✓ het voorwaardencriterium;
- ✓ het calculatiecriterium;
- ✓ het valuteringscriterium;
- ✓ het adresseringscriterium;
- ✓ het volledigheidscriterium;
- ✓ het aanvaardbaarheidscriterium en
- ✓ het leveringscriterium.

In het kader van het onderzoek naar de getrouwheid geeft de accountant al aandacht aan de meeste van de hiervoor genoemde criteria. Voor zijn oordeelsvorming over de rechtmatigheid van het financieel beheer geeft hij extra aandacht aan:

- ✓ het begrotingscriterium;
- ✓ het misbruik en oneigenlijk gebruikscriterium en
- ✓ het voorwaardencriterium.

2.3.2 Het begrotingscriterium

In de financiële verordening (artikel 5 en 6) is de norm voor begrotingsrechtmatigheid vastgelegd. Deze norm is hieronder verder uitgewerkt.

- ✓ De norm voor begrotingsrechtmatigheid ligt op het niveau van overschrijding van de lasten van de programma's. Als er overschrijdingen zijn dan moeten deze worden toegelicht.
- ✓ De norm voor de rechtmatigheid ten aanzien van de balansposten ligt op het niveau van de geautoriseerde bedragen door de gemeenteraad. In de toelichting wordt dit uiteengezet, waarbij specifiek aandacht wordt gegeven aan (verwachte) overschrijdingen.
- ✓ Voor het schuiven van budgetten tussen de verschillende programma's is toestemming van de gemeenteraad nodig.
- ✓ Burgemeester en wethouders mogen binnen de programma's schuiven met budgetten zolang de verschuiving niet zodanig is dat de realisatie van andere producten binnen hetzelfde programma onder druk komt te staan. Is een last van een product met meer dan 50% overschreden (met een minimum van € 100.000) dan wordt in de jaarrekening toegelicht of de realisatie van de andere producten binnen dit programma al of niet onder druk is gekomen.

De accountant toetst het bovenstaande aan dat wat is opgenomen in de toelichting op de jaarrekening en stelt daarmee vast of de afwijkingen naar zijn oordeel (on)rechtmatig zijn.

2.3.3 Het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (m&o-criterium)

In verschillende verordeningen en besluiten van de raad is het m&o-beleid vastgelegd. De accountant richt zich bij de controle erop of de in bestaande procedures opgenomen maatregelen ter voorkoming van misbruik- en oneigenlijk in gebruik zijn en gaat na of deze maatregelen ook daadwerkelijk werken. Daarnaast gaat de accountant in zijn onderzoek na of het m&o-beleid nog voldoende actueel is.

2.3.4 Het voorwaarden criterium

Besteding en inning van gelden door de gemeente zijn aan voorwaarden gebonden. Deze liggen vast in wetten en regels van hogere overheden (externe regelgeving) en in gemeentelijke verordeningen (interne regelgeving). De accountant controleert of de gemeente aan deze regels voldoet.

In bijlage 1 Normenkader zijn per proces de in- en externe regels opgenomen die de accountant in zijn controle op dit criterium betreft.

De controle richt zich daarom op:

- ✓ De naleving van wettelijke kaders, zoals die in de kolom 'externe financiële regelgeving' van het bij de controle te hanteren normenkader is opgenomen, wanneer dit directe financiële beheershandelingen (kunnen) betreffen.
- ✓ De naleving van de interne kaders, zoals opgenomen in de kolom 'interne financiële regelgeving' van het bij de controle te hanteren normenkader, wanneer dit directe financiële beheershandelingen (kunnen) betreffen. Ten aanzien van dit criterium vindt voor de interne regelgeving uitsluitend een toetsing plaats naar de rechts-, hoogte- en duurbepalingen van financiële beheershandelingen, tenzij tegenover derden (bijvoorbeeld in toekenningsbeschikkingen) aanvullende voorwaarden met directe financiële consequenties zijn opgenomen.

Constaateert de accountant dat de normen en/of het toetsingskader niet juist of compleet is, dan geven burgemeester en wethouders in de bedrijfsvoeringsparagraaf aan om welke regels het dan gaat en hoe zij van het normenkader naar het toetsingskader zijn gekomen. De accountant bevestigt dit in zijn accountantsverslag. Besluiten van burgemeester en wethouders vallen buiten het normenkader, tenzij dat wettelijk niet is toegestaan. Hierdoor vallen bijv. de interne aanbestedingsregels, de beleidsregels op diverse terreinen, het treasurystatuut en de budgethoudersregeling niet onder het hier bedoelde kader.

Voor niet-financiële rechtmatigheid en financiële beheershandelingen, waarvan de accountant het rechtmatigheidsaspect niet goed kan overzien (staatssteun en Europese aanbestedingen) volgt de accountant het Besluit accountantscontrole decentrale overheden en de Kadernota rechtmatigheid.

2.4 Single information single audit (sisa)

Een aantal rijks- en provinciale regelingen wordt verantwoord volgens het sisa-principe en verantwoord in een bijlage bij de jaarrekening. Deze bijlage valt onder de controleverklaring bij de jaarrekening. Dit leidt ertoe dat er minder specifieke verklaringen worden afgegeven.

De accountant voert zijn controle van de sisa-bijlage bij de jaarrekening uit overeenkomstig de richtlijnen en het controleprotocol van het rijk.

2.5 Specifieke aandachtspunten controle

In de overeenkomst met de accountant staat dat de raad aan de accountant een specifiek aandachtspunt of een extra onderzoek kan meegeven.

2.6 Communicatiemomenten

In de controleverordening staan twee verplichte communicatiemomenten. Het gaat om:

- a. een jaarlijks overleg tussen de accountant met (een vertegenwoordiger uit) de raad, en/of (een vertegenwoordiger van) de rekenkamerfunctie en/of de griffier en/of de portefeuillehouder financiën en/of de gemeentesecretaris en/of de concerncontroller en/of het hoofd team financiën ter bevordering van een efficiënte en doeltreffende accountantscontrole (art. 4 lid 3) en
- b. de accountant bespreekt voorafgaande aan de behandeling van de jaarstukken in de raad zijn bevindingen met de raad of met een afvaardiging uit de raad (de auditcommissie).

Naast de hiervoor genoemde formele overlegmomenten is het in de geest van de verordening om voorafgaande aan de werkzaamheden de verwachtingen op elkaar (raad en accountant) af te stemmen.

3. Advies

3.1 Conclusie

De gemeenteraad voor te stellen dit controleprotocol vast te stellen en expliciet aan te geven dat:

- de goedkeuringstoleranties worden gehanteerd zoals opgenomen in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden;
- de rapporteringstolerantie vast te stellen en aan te laten sluiten op de tolerantie van de accountant *én*
- geen specifiek aandachtspunt of een extra onderzoek door de accountant te laten uitvoeren.

4. Achtergrondinformatie en argumentatie

Dit controleprotocol is opgemaakt met inachtneming van de wettelijke regelgeving die is vastgelegd in:

- de Gemeentewet;
- het Besluit accountantscontrole decentrale overheden;
- het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten;
- de Kadernota rechtmatigheid van de commissie Bbv;
- de Financiële beheersverordening;
- de Controleverordening.

5. Bijlagen

5.1 Het normenkader

NORMENKADER IN- EN EXTERNE REGELGEVING PER PROCES				
Proces / activiteit	Uitgaven	Inkomsten	Interne financiële regelgeving	Externe financiële regelgeving (of de opvolgende wetgeving van genoemde externe regelgeving)
<u>Algemene en incidentele regelgeving</u>				Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (TOZO) Algemene verordening gegevensbescherming Algemene wet bestuursrecht Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer Besluit begroting en verantwoording prov. en gemeenten Besluit ruimtelijke ordening Boswet Burgerlijk wetboek Gemeentewet Grondwet Huisvestingswet Huurwet Kaderwet LNV-subsidies Leegstandwet Mededingingswet (Besluit markt en overheid) Mediawet Milieuwetgeving Monumentenwet Onteigeningswet Regeling informatie voor derden Specifieke uitkeringen onder SiSa-regime Telecommunicatiewet Tijdelijke wet ambulancezorg Uitvoeringswet huurprijzen woonruimte Vreemdelingenwet Waterwet Wegenwet Wegenverkeerswet Wet belastingen op milieugrondslag Wet bevordering eigen woningbezit Wet bodembescherming Wet educatie en beroepsonderwijs Wet geluidhinder We gemeenschappelijke regelingen Wet basisregistratie personen Wet milieubeheer Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek Wet personenvervoer Wet rechten burgerlijke stand Wet ruimtelijke ordening Winkeltijdenwet

				Woningwet Wet veiligheidsregio's
NORMENKADER IN- EN EXTERNE REGELGEVING PER PROCES (vervolg)				
Proces / activiteit	Uitgaven	Inkomsten	Interne financiële regelgeving	Externe financiële regelgeving (of de opvolgende wetgeving van genoemde externe regelgeving)
<u>Financiën en algemene dekkingsmiddelen</u>				
Algemene uitkering	0,00	182.697.490,00	Nota reserves en voorzieningen	Financiële verhoudingswet
Doeluitkeringen rijk	0,00	644.792,00	Financiële verordening	Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden
Rente en winst	5.186.248,00	2.083.667,00	Controleverordening	Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden
Afschrijvingen	13.271.672,00	0,00	Verordening auditcommissie	Wet financiering decentrale overheden
Reserves en Voorzieningen	5.381.285,00	2.968.454,00		Wet op de omzetbelasting
Begrotingswijzigingen	0,00	0,00		Wet op het btw-compensatiefonds
Dubieuze debiteuren	0,00	0,00		Vennootschapsbelasting
Investeringsbijdragen overige overheden	0,00	678.841,00		Besluit leningsvoorwaarden decentrale overheden
Toerekening aan projecten e.d. (exclusief grondexploitatie)	-1.785.950,00	0,00		
Niet in te delen baten/lasten	0,00	0,00		
	1.880.657,00	0,00		
Subtotaal	23.933.912,00	189.073.244,00		
<u>Inkopen en aanbestedingen</u>				
Inkopen (factuurverwerking en betaling)	47.582.838,00	0,00	Verordening schoonmaak gemeentelijke kantoren	Regelgeving inzake aanbesteding
Aanbesteden	0,00	0,00		Regelgeving inzake staatssteun
Overige goederen en diensten	0,00	4.660.716,00		Aanbestedingswet (incl. gids proportionaliteit)
Personeel van derden	2.585.850,00	264.518,00		
Energie	1.633.522,00	0,00		
Opbrengst grondverkoop	0,00	415.000,00		
Grondexploitatie	0,00	0,00		
Subtotaal	51.802.210,00	5.340.234,00		
<u>Belastingen</u>				
Onroerende-zaakbelastingen	0,00	23.542.742,00	Verordening forensenbelasting	Algemene wet bestuursrecht
Roerende-ruimtebelastingen	0,00	4.296,00	Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen	Algemene wet rijksbelastingen
Parkeergelden (incl. boetes)	0,00	1.997.365,00	Verordening onroerendezaakbelastingen	Algemene termijnenwet
Rioolrechten	0,00	8.476.804,00	Verordening op roerende woon- en bedrijfsruimten	Besluit gemeentelijke parkeerbelastingen
Toeristenbelasting	0,00	2.272.215,00	Verordening parkeerbelastingen	Gemeentewet
Watertoeristenbelasting	0,00	0,00	Verordening rioolheffing	Invorderingswet
Forensenbelasting	0,00	766.502,00	Verordening toeristenbelasting	Wet administratiefrechtelijke handhaving
Kwijtschelding	657.917,00	0,00	Verordening watertoeristenbelasting	verkeersvoorschriften
Subtotaal	657.917,00	37.059.924,00	Verordening kwijtschelding	Wet waardering onroerende zaken
<u>Overige inkomsten</u>				
Grafrechten	0,00	625.000,00	Legesverordening	Algemene wet bestuursrecht
Huren en pachten	442.964,00	3.228.307,00	Verordening reinigingsheffingen	Algemene wet rijksbelastingen
Leges burgerzaken	426.778,00	1.281.693,00	Verordening lig- en staangeld	Bouwbesluit
Liggelden	0,00	0,00	Verordening grafrechten	Gemeentewet
Marktgelden	0,00	53.469,00	Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen	Wet milieubeheer
Omgevingsvergunningen	0,00	2.348.747,00	Verordening marktgelden	Wet op de lijkbezorging
Sluisgelden	0,00	85.673,00	Verordening precariobelasting	
Reinigingsheffingen	0,00	10.872.277,00	Verordening precariobelasting t.z.v. buizen, kabels, draden of leidingen	
Staangelden	0,00	100.000,00	Verordening sluisgelden	
Grondrente	0,00	0,00	Verordening brandweerrechten	
Precariorechten (vnl. op kabels)	0,00	79.761,00		
Subtotaal	869.742,00	18.674.927,00		

--	--	--	--	--

NORMENKADER IN- EN EXTERNE REGELGEVING PER PROCES (vervolg)				
Proces / activiteit	Uitgaven	Inkomsten	Interne financiële regelgeving	Externe financiële regelgeving (of de opvolgende wetgeving van genoemde externe regelgeving)
<u>Subsidies en inkomensoverdrachten</u>				
Subsidies ca. incidenteel en structureel	21.230.374,00	282.000,00	Algemene subsidieverordening	Gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid
Bijdragen gemeenschappelijke regelingen	11.618.286,00	0,00	Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning	Wet op de expertisecentra
Leerlingenvervoer	1.132.000,00	30.000,00	Verordening leerlingenvervoer	Gemeentewet
Vermogensoverdrachten	0,00	0,00	Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs	Algemene wet bestuursrecht
Subtotaal	33.980.660,00	312.000,00	Verordening starterslening	Wet op het primair onderwijs
				Wet op het specifiek Cultuurbeleid
				Wet op het voortgezet onderwijs
<u>Salarissen en sociale premies</u>				
Salariskosten en voormalig personeel	69.338.503,00	0,00	Verordening commissie bezwaarschriften	Verplaatsingskostenvergoeding verhuisplichtige ambtenaren
Subtotaal	69.338.503,00	0,00	Verordening geldelijke vergoeding leden rekenkamer	CAR-UWO
			Verordening rechtspositie wethouders-, raads- en commissieleden	Fiscale en sociale wetgeving
			Verordening werkgeverscommissie griffie	Gemeentewet
			Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid	Rechtspositiebesluit burgemeesters
				Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden
				Rechtspositiebesluit wethouders
				Wet normering topinkomens
<u>Sociale uitkeringen</u>				
Bbz	1.702.163,00	1.114.950,00	Afstemmingsverordening Participatiewet c.a.	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004
Bijzondere bijstand	1.300.000,00	157.000,00	Maatregelenverordening IOAW en IOAZ	Regeling opvang asielzoekers
IOAW	2.500.000,00	12.000,00	Re-integratieverordening Participatiewet	Sociale wetgeving
IOAZ	180.000,00	5.000,00	Verordening tegenprestatie Participatiewet	Vangnetregeling
PGB's diverse regelingen	1.770.000,00	0,00	Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive	Wet inburgering
Toeslagen	0,00	0,00	Verordening loonkostensubsidie Participatiewet	Wet IOAW
Minimaregelingen	1.241.272,00	0,00	Verordening maatschappelijke ondersteuning	Wet IOAZ
Re-integratietrajecten	1.486.026,00	0,00	Verordening individuele studietoelage	Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen
Overige uitkeringen in geld	356.750,00	0,00	Verordening individuele inkomensvoorziening Participatiewet	Wet sociale werkvoorziening
Eigen bijdragen WMO en jeugd	0,00	633.695,00	Fraudeverordening	Wet walvis
WMO - voorzieningen in natura	23.431.389,00	0,00	Verordening wet inburgering	Wet gemeentelijke anti-discriminatievoorzieningen
Jeugdzorg - voorzieningen in natura	25.097.000,00	0,00	Verordening bijdrageregeling minima	Participatiewet
WSW	15.634.914,00	0,00	Verordening cliëntenparticipatie WSW	Wet maatschappelijk ondersteuning 2015
Participatiewet - verstrekkingen	32.193.661,00	630.100,00	Verordening cliëntenparticipatie WWB	Jeugdwet
Participatiewet - BUIG-uitkering	0,00	34.463.045,00	Verordening persoonsgebonden budget begeleid werken	Reglement verkeerstekens en verkeerstekens
Subtotaal	106.893.175,00	37.015.790,00	WSW	Ministeriële regeling gehandicaptenparkeerkaart en -plaats.
			Verordening jeugdhulp	
			Verordening maatschappelijke ondersteuning	
			Verordening WMO-platform	
Totaal	287.476.119,00	287.476.119,00		
Batig saldo	0,00	0,00		
Totaal-generaal	287.476.119,00	287.476.119,00		